

Generell informasjon

Med selskapet nevnt i disse vilkår menes Fremtind Forsikring AS. Foretaksregisteret NO 915 651 232.

Forsikringen reguleres av lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989, og lovgivningen for øvrig, likevel slik at beviset og vilkårene går foran der de skiller seg fra lovbestemmelser som er fravikelige.

Ved skade

Ved mindre sykdomstilfeller, forsinkelse av bagasje, tyveri og lignende kan Selskapet kontaktes.

Ved akutt sykdom eller alvorlige ulykker, kan vår døgnåpne alarmsentral SOS International a/s kontaktes. Alarmsentralen yter assistansetjenester til reisende over hele verden, ved behov for akutt hjelp.

Telefonnummer og annen kontakinformasjon står på reisekortet, som alltid bør være med på reisen.

Ved kontakt med selskapet eller alarmsentralen er det viktig at nødvendig opplysninger som navn, adresse og forsikringsnummer oppgis.

Utgifter skal dokumenteres i form av kvitteringer og/eller fakturaer.

Meldeplikt ved sykdom og ulykke

Ved sykdom eller skade må sikrede snarest kontakte Fremtind Forsikring AS eller SOS International AS.

Sikrede skal så raskt som mulig søke lege og følge legens instruks om behandling.

Sikkerhetsforskrifter

Sikkerhetsforskrifter, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8

Sikkerhetsforskriftene skal forebygge faren for eller begrense omfanget av skader. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller å påse at de blir overholdt, kan selskapets ansvar settes ned eller falle helt bort.

Tilsyn med forsikrede gjenstander

Sikrede skal, enten selv eller ved hjelp av andre, holde tilsyn med de forsikrede gjenstander, og påse at alle eiendeler tas med når man forlater et sted.

Innsjekket bagasje

Sikrede skal ikke sende penger, smykker, klokker, elektronisk utstyr med tilbehør, for eksempel datamaskin, mobiltelefon, kamera, spill/spillkonsoll og så videre, skjøre gjenstander og bedervelige varer i innsjekket bagasje.

Tyverisikring

- 1) Gjenstander som etterlates i bygning, motorkjøretøy, campingvogn, telt, båt og lignende må være forsvarlig sikret mot tyveri. Dører, vinduer og andre åpninger skal være lukket og låst, ikke i luftestilling. Nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.
- 2) Verdigjenstander som framgår av standardvilkårets punkt A1.1, og som ikke er i bruk, skal oppbevares under lås. I motorkjøretøy eller campingvogn skal de oppbevares i lukket hanskerom, i separat, låst bagasjerom eller tilsvarende rom uten innsynsmulighet. Når de oppbevares i påmontert bagasjeboks, skal denne være låst.

Sykehusopphold, sykeopphold som følge av sengeleie etter legens instruks, hjemtransport, ledsagelse og tilkallelse av familie skal godkjennes av selskapet på forhånd.

Ved avbrutt reise, hjemtransport og ledsagelse skal det foreligge skriftlig bekreftelse fra behandlende lege på stedet.

Skade på, eller tyveri av, reisegods og bagasje

Tyveri skal så snart som mulig meldes til nærmeste politi, og det er viktig å få skriftlig bekreftelse på at tyveriet er meldt. Ved skade på eller tyveri av gjenstander med mindre verdi, er det tilstrekkelig at dette meldes til reiseleder, hotellbetjening og/eller betjening på transportmiddelet og lignende. Transportskader skal straks etter transporten meldes til transportør, da transportør som regel er ansvarlig for slike skader.

Meldefrist

Retten til erstatning bortfaller dersom kravet ikke er meldt innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet.

Klagerett

Dersom det er noe du ikke er fornøyd med kan du gjøre et av følgende:

- Ring oss på 915 02300.
- Send elektronisk klage på sparebank1.no/klage
- Send skriftlig klage til Fremtind Forsikring Klageservice, Boks 778 Sentrum, 0106 Oslo.

Du kan også klage saken inn til Finansklagenemnda.

- 3) Penger skal sikrede bære på/med seg eller låse inn i fastmontert safe/oppbevaringsboks i bygning eller dertil egnet låst oppbevaringssted i låst rom i bygning. Nøkkel/kode til safe skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.
- 4) Sykler og sykkeltilhengere skal være låst når de ikke er i bruk.

Oppbevaring om natten

Sikrede skal ikke etterlate de forsikrede gjenstander i/på motorkjøretøy, campingvogn, båt eller telt om natten, det vil si fra kl 00:00 til 06:00.

Emballering/pakking

- 1) Sikrede skal sørge for at de forsikrede gjenstandene er tilstrekkelig emballert for å tåle transport.
- 2) Sikrede skal overholde transportørens bestemmelser om innhold og pakking/merking.

Reisesyke/hjemtransport/ulykke

- 1) Ved sykdom eller skade må sikrede snarest kontakte Selskapet eller SOS International AS.
- 2) Sikrede skal så raskt som mulig søke lege og følge legens instruks om behandling.
- 3) Sykehusopphold, sykeopphold som følge av sengeleie etter legens instruks, hjemtransport, ledsagelse og tilkallelse av familie skal godkjennes av selskapet på forhånd.
- 4) Ved avbrutt reise, hjemtransport og ledsagelse skal det foreligge skriftlig bekreftelse fra behandlende lege på stedet.

Vilkår

Vilkår Reiseforsikring Kredittkort

Vilkårs id: PRE-451.000-001 av 01.11.2013

1. Hvem forsikringen gjelder for (sikrede)

1.1 Kortholder, familie og medreisende

Som er medlem av norsk folketrygd, har bostedsadresse i Norge, og er registrert i Folkeregisteret.

1.1.1 Kortholder

Innehaver av kredittkortet.

1.1.2 Familie er medforsikret, det vil si:

- Ektefelle.
- Samboer som har felles adresse med kortholder i Folkeregisteret.
- Barn som tilhører kortholders husstand.
- Adoptivbarn er medforsikret fra og med det tidspunkt den faktiske omsorgen for barnet overtas.
- Egne barn som ikke bor hos sikrede.
- Barn født av surrogatmor. Barnet er medforsikret fra det tidspunkt barnet har ankommet bopel i Norge.
- Barnebarn og oldebarn som reiser sammen med sikrede.

For barn opphører forsikringen når barnet fyller 20 år. En person regnes ikke som ektefelle lenger enn til det tidspunkt det er avsagt dom for, eller gitt bevilgning til, separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig. Forsikringen gjelder for medlemmer av norsk folketrygd, som har bostedsadresse i Norge, registrert i Folkeregisteret.

1.2 Medreisende

Alternativt til familie gjelder forsikringen for inntil 3 medreisende. Er det flere enn 3 medreisende er de 3 yngste dekket. De medreisende omfattes kun av forsikringen på reiser de foretar sammen med kortinnehaver og hvor kortinnehaver har betalt deres reise med de kort som er tilknyttet avtalen. Forsikringen gjelder for medlemmer av norsk folketrygd, som har bostedsadresse i Norge, registrert i Folkeregisteret.

1.3 Familie og medreisende

Når både husstandsmedlemmer og andre medreisende skal på samme reise, gjelder forsikringen først for husstanden – deretter for andre medreisende. Andre medreisende dekkes bare dersom antall husstandsmedlemmer er 3 eller færre, inntil maksimalt 4 personer er forsikret inkl. kortholder. Forsikringen gjelder for medlemmer av norsk folketrygd, som har bostedsadresse i Norge, registrert i Folkeregisteret.

2. Hvor forsikringen gjelder

I hele verden.

Ansvars- og rettskjøpsforsikringen gjelder kun på reiser utenfor Norden.

3. Hva forsikringen omfatter

Det framgår av forsikringsbeviset hva som er avtalt. I tillegg gjelder Generelle vilkår for forsikringen.

3.1 Følgende begrensninger gjelder

3.1.1 Selskapet er ikke erstatningspliktig dersom

- sikrede forsettelig har framkalt skaden. Selskapet er likevel ansvarlig dersom sikrede på grunn av sin alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling
- skaden oppstår som følge av at sikrede utfører, eller er i ferd med å utføre, straffbare handlinger

3.1.2 Retten til erstatning kan falle helt eller delvis bort dersom

- sikrede grovt uaktsomt har framkalt skaden eller har økt skadens omfang. Selskapet er likevel ansvarlig dersom sikrede på grunn av sin alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. Bestemmelsen omfatter følgen av selvforskyldt beruselse
- sikrede overtrer sikkerhetsforskrifter

3.2 Forsikringen omfatter ikke

- Deltakelse i ekspedisjon, det vil si en reise som krever større og spesiell utrustning for et bestemt formål.
- Tapt arbeidsfortjeneste uansett årsak.
- Tap/skade/utgifter som direkte eller indirekte har sammenheng med forhold utenfor selskapets kontroll (force majeure), som for eksempel streik, lockout eller annen form for arbeidskonflikt eller politiske demonstrasjoner. Det erstattes heller ikke merutgifter som følge av konkurs.

4. Egenandel

- I erstatningsoppgjøret fratrekkes egenandelen som framgår av forsikringsbeviset eller vilkårene.
- Skal erstatningen avkortes/settes ned, gjøres dette før egenandelen trekkes.
- Dersom skaden berøres av flere egenandelsbestemmelser, trekkes kun den høyeste egenandelen.

5. Definisjoner

- Forsikringstaker: den som inngår en individuell eller kollektiv forsikringsavtale med selskapet.
- Sikrede: den som etter forsikringsavtalen vil ha krav på erstatning eller forsikringssum. I ansvarsforsikring er sikrede den hvis erstatningsansvar er omfattet.

- Forsikrede: den persons liv eller helse forsikringen krytter seg til.
- Nærmeste familie: ektefelle/samboer, barn og barnebarn, foreldre og besteforeldre, søsken, svigerforeldre, svigerbarn, svoger og svigerinne.
- Sikredes eneste reiseledsager: person som sikrede har kjøpt reisen sammen med, med avreise samtidig og med samme reisemål.

Standard reiseforsikring kredittkort

Vilkårs id: 451.100.001 av 01.11.2013

1. Når forsikringen gjelder

Med kredittkort menes i dette vilkåret det kortet som er knyttet til avtalen. Avtalen må være inngått før skade inntreffer.

- Ferie-, fritids- og tjenestereiser med minst 1 overnatting. Det er ikke krav til overnatting når reisen foregår med fly.
- Reiser som foretas med offentlig tilgjengelig samferdselsmiddel når minst 50 % av reisens totale transportkostnad er betalt med kredittkortet
- Reise som foretas med egne transportmidler når minst 50 % av reiseutgiftene (drivstoff, ferjebilletter og overnatting) er betalt med kredittkortet
- Bonusreiser (oppsparte bonuspoeng hos flyselskap) når nødvendige overnattingsutgifter og øvrig reiseutgifter er betalt med kredittkortet
- Reiser med inntil 90 dagers varighet for hver enkelt reise. Reisen starter på det tidspunkt man reiser fra bostedsadressen, arbeids-/undervisningssted og avsluttes når man er tilbake.
- For dekning av egenandel leiebil gjelder følgende:
  - o at 100 % av utgiften til leien er betalt med kredittkortet (det er ikke krav til overnatting eller at reisen foregår med fly)
  - o at 50 % av reisens totale transportkostnad er betalt med kredittkortet
- Kontant uttak for betaling av reise omfattes ikke

2. Hva er forsikret

- A. Reisegods
- B. Forsinkelse av reise/reisegods
- C. Reisesyke, hjemtransport, avbrutt reise
- D. Ulykke
- E. Avbestilling av planlagt og bestilt reise
- F. Evakuering
- G. Erstatningsansvar på reise
- H. Rettshjelp
- I. Utvidelse av forsikringsomfang

A. Reisegods

A1. Hva forsikringen omfatter

- Eiendeler for personlig bruk under reise og opphold. Innsjekket reisegods omfattes dersom en av de sikrede reiser med samme transportmiddel som bagasjen.
- Penger med inntil 3 000 kroner per skadetilfelle.
- Tap av reisedokumenter/pass og nødvendige merutgifter til reise og opphold i forbindelse med dette, med inntil 7 500 kroner per person.

Samlet erstatning er begrenset til 15 000 kroner per person. Hvis flere sikrede reiser sammen, erstattes inntil 30 000 kroner.

A1.1 Følgende begrensninger gjelder

Erstatningen er begrenset til 15 000 kroner samlet per skadetilfelle, hvis flere sikrede reiser sammen erstattes inntil 20 000 kroner samlet per skadetilfelle for:

- Smykker, klokker, pelssverk og bunad.
- Elektronisk utstyr med tilbehør, for eksempel datamaskin, mobiltelefon og spillkonsoll.
- Musikkinstrumenter.
- Sportsutstyr.
- Våpen.
- Kjøretutstyr til motorkjøretøy.

Andre begrensninger:

- Enkeltgjenstander som ikke er nevnt over erstattes med inntil 10 000 kroner per skadetilfelle.
- CD, DVD og elektroniske spill erstattes med inntil 2 500 kroner per skadetilfelle.
- Sykkel utenfor Norden erstattes med inntil 10 000 kroner per skadetilfelle.

A1.2 Forsikringen omfatter ikke

- Motorkjøretøy og campingvogn med tilbehør og løse deler. Med tilbehør menes nøkler, reservedeler og fastmontert utstyr som for eksempel alarm, musikkapplegg og skiboks/bagasjeboks.
- Kjøretutstyr til motorkjøretøy som for eksempel kjøredress, hjelm, hansker og støvler når dette er i bruk, eller når det oppbevares sammen med kjøretøyet.
- Båt med tilbehør. Kano, kajakk og seil-/surfebrett regnes ikke som båt i denne sammenheng.
- Fallsjerm, basehoppstyr, hang-/paraglider og lignende.
- Møbler og flyttegods.
- Varer, vareprøver, verktøy og måleinstrumenter.
- Tegninger, manuskripter, dokumenter/datafiler og rekonstruksjon av slike.
- Verdipapirer og medlems-/adgangskort.
- Sykkel innenfor Norden.

A2. Hvilke skader som erstattes

A2.1 Tap av og skade på reisegods

- Tyveri av reisegods, jf. straffeloven §§ 321 og 322. Gjenstander som mistes/bortkommer og senere beholdes av en finner er ikke å anse som tyveri.
- Ran, jf. straffeloven §§ 330, 331 og 327.
- Skadeverk, det vil si at noen rettstridig skader sikredes eiendeler, jf. straffeloven §§ 351 og 352, første og andre ledd.
- Naturskade, som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkautbrudd.
- Brann/nedsoting, eksplosjon, inntrenging av vann eller væske i bygning.
- Trafikkuhell som kollisjon og utforkjøring med motorkjøretøy, campingvogn og sykkel, samt grunnstøting og kantring med båt.
- Tap av og skade på innsjekket bagasje.

A2.2 Annen skade på reisegods

Tilfeldig og plutselig annen fysisk skade på forsikrede gjenstander, enn det som framgår av punkt A2.1, erstattes med inntil 2 500 kroner samlet per skadetilfelle.

A2.2.1 Skader som ikke erstattes

- Skade på mobiltelefon, datamaskin, lese- og nettbrett.

A2.3 Skader som ikke erstattes under punkt A2.1 og A2.2

- Skade som skyldes mangelfull emballasje.
- Følgeskade på gjenstander som skyldes at væske har rent ut, bederlige varer, eller at gjenstander på grunn av sin tilstand/form har forårsaket skade.
- Skade som består av riper, avskallinger, flekker og lignende.
- Skade som skyldes tingens egne mangler, feil eller svakheter, også dersom dette skyldes slitasje, bruk eller alder.
- Skade på innsjekket koffert, bag, barnevogn og lignende. Dette er transportørens ansvar.
- Skade som skyldes at gjenstander er mistet, eller tapt, når skadeårsak er ukjent.
- Økonomisk tap utover skade på gjenstandene.

A3. Erstatningsberegning

Ved erstatningsberegning legges kostnad til reparasjon eller gjenanskaffelse til grunn, ut i fra prisene på skadedagen. Verdien av gjenstanden etter skade trekkes fra.

Ved reparasjon eller gjenanskaffelse har selskapet rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

A3.1 Erstatningsregler for reisegods

Fradrag vurderes på grunn av alder, slitasje, sannsynlig brukstid og anvendelighet (verdiforringelse).

Spesielle fradragregler:

Gjenstander	Fradragsfrie år	Fradrag per påbegynt år, maks 80 %
Hvite-/brunevarer og andre elektriske maskiner/apparater	5	10 %
Elektronisk utstyr med tilbehør, for eksempel datamaskin, mobiltelefon og spillkonsoll	1	20 %
Sykkel	5	20 %

Gjenstander eieren har overtatt som brukt, enten ved arv, gave eller kjøp, erstattes med markedspris.

A3.2 Gjenstander som kommer til rette

Kommer gjenstander til rette etter at erstatning er utbetalt, har sikrede rett til å kjøpe gjenstanden tilbake fra selskapet. Erstatningen må i så fall tilbakebetales til selskapet.

A4. Egenandel

Egenandelen er 500 kroner per skadetilfelle. Skal aldersfradrag foretas, gjøres dette før egenandelen trekkes.

B. Forsinkelse av reise/reisegods

B1. Hva forsikringen omfatter

B1.1 Forsinket reisegods ved utreise

Dokumenterte utgifter til nødvendige klær og toalettsaker med inntil 3 000 kroner per person når innsjekket bagasje er forsinket med minst 4 timer.

- Gjelder ikke ved forsinkelse på hjemreise.

B1.2 Innhentning av fastlagt reiserute

Dersom sikrede kommer for sent til forhåndsbetalt transport, erstattes nødvendige og dokumenterte reiseutgifter for å innhente den fastlagte reiseruten. Forsinkelsen må skyldes værforhold, teknisk feil og/eller trafikkuhell med transportmiddelet sikrede reiser/skal reise med. Det skal beregnes minst 2 timer til neste transportetappe.

Det erstattes

- inntil 10 000 kroner per person. Hvis flere sikrede reiser sammen erstattes inntil 25 000 kroner per skadetilfelle

- overnattingsutgifter dersom det ikke er mulig å reise videre samme dag, med inntil 1 000 kroner per person. Hvis flere sikrede reiser sammen erstattes inntil 3 000 kroner per skadetilfelle

B1.3 Forsinket avgang

Dersom transportmiddelet sikrede skal reise med ikke går til avtalt tidspunkt på grunn av værforhold eller teknisk feil, erstattes nødvendige og dokumenterte merutgifter til overnatting med inntil 1 500 kroner per person. Hvis flere sikrede reiser sammen erstattes inntil 4 000 kroner per skadetilfelle.

B1.4 Forsikringen omfatter ikke

- Utgifter ved flyforsinkelse, kansellering eller overbooking som flyselskapene selv har erstatningsansvaret for, jf. EU-direktiv 261/2004.

B1.5 Skriftlig dokumentasjon

Forsinkelsen skal dokumenteres av transportør (PIR-rapport), reisearrangør, bergingsselskap, hotell eller andre.

C. Reisesyke, hjemtransport, avbrutt reise

Når sikrede fyller 80 år, opphører forsikringen for reisesyke-, hjemtransport- og avbrutt reise.

C1. Hva forsikringen omfatter

Dokumenterte og nødvendige merutgifter som følge av akutt sykdom eller ulykkesskade på reisen. I tillegg erstattes utgifter som skyldes akutt forverring av kronisk sykdom.

C1.1 Forsikringen omfatter ikke

- Utgifter som påløper etter at sikrede er kommet tilbake til fast bopel i Norge.

C2. Hvilke utgifter som erstattes

C2.1 Reisesyke: sykdom og ulykke som rammer sikrede

C2.1.1 Medisinske utgifter

- Legehonorar.
- Utgifter til forbindelsessaker og medisin.
- Fysisk behandling foreskrevet av lege.
- Sykehusopphold.
- Merutgifter ved uforutsett sykeopphold som følge av sengeleie etter legens instruks, med inntil 2 000 kroner per døgn per person.
- Transportutgifter i forbindelse med ulykke og medisinsk behandling.

C2.1.2 Tannbehandling

Utgifter til tannlege når ulykkesskade må behandles på reisen med inntil 5 000 kroner per skadetilfelle.

Utgifter til tannlege som følge av akutt tannsykdom og tannskader ved spising med inntil 1 000 kroner per skadetilfelle.

C2.1.3 Innhentning av fastlagt reiserute

Merutgifter ved innhentning av fastsatt reiserute når forsinkelsen skyldes akutt sykdom eller ulykkesskade, og reisen etter legens instruks ikke kan fortsette etter planen, med inntil 20 000 kroner per skadetilfelle.

C2.1.4 Tilkalling

Merutgifter med inntil 35 000 kroner per skadetilfelle til reise og losjiv ved tilkallelse av inntil to nærstående personer i Norden på grunn av sikredes akutte og alvorlige sykdom, alvorlige ulykkesskade eller dødsfall.

- Ved sikredes dødsfall erstattes tilkallelse for å ledsage hjemtransport av kiste/urne.
- Tilkallelse erstattes ikke når det allerede er truffet bestemmelse om snarlig hjemtransport av sikrede.

C2.1.5 Telefonutgifter

Utgifter med inntil 1 000 kroner for telefonsamtaler med selskapet, sykehus/lege og SOS International AS.

C2.2 Reisesyke: Sykdom/skade som rammer sikredes eneste reiseledsager

Hvis sikredes eneste reiseledsager rammes av akutt sykdom, ulykkesskade, hjemkallelse eller dødsfall, erstattes sikredes merutgifter med inntil 25 000 kroner per skadetilfelle til

- hotellopphold
- innhentning av fastsatt reiserute
- hjemreise når reisen avbrytes
- forsinket hjemreise. Se punkt C2.3

Videre gis erstatning for avbrutt reise. Se punkt C2.4.

C2.3 Hjemtransport

Merutgifter ved hjemtransport

- til fast bopel og som er en følge av akutt sykdom, uventet akutt forverring av kronisk sykdom eller ulykkesskade som rammer sikrede under reisen
- som er nødvendig på grunn av akutt sykdom, alvorlig ulykkesskade eller dødsfall i nærmeste familie i Norden inntruffet etter at reisen er startet
- ved sikredes død
- ved brann-, vann-, innbrudd- eller naturskade inntruffet etter avreisedato i sikredes bopel, forretning eller kontor, og som gjør det nødvendig at sikrede må være tilstede
- når sikrede har behov for blodoverføring og dette av hensyn til smittefare bør skje i Norge

Dersom hjemtransport kan skje med ordinære transportmidler, erstattes merutgifter når det er nødvendig å disponere ekstra sete i fly, annen klasse enn forutsatt, ekstra soveplass og lignende. Hvis det er nødvendig med reisefølge, erstattes også merutgiftene dette medfører for én person.

C.2.4 Avbrutt reise

Ved avbrutt reise erstattes

- sikredes forhåndsbetalte reisekostnader, det vil si det beløp man ifølge kvittering har betalt for transport, kost og losji, før reisen starter. Er det inngått kontrakt som medfører betalingsforpliktelse for sikrede, likestilles dette med forhåndsbetalte reisekostnader.
- Egen timeshare-andel, inkludert årlige kostnader og tapte leieinntekter erstattes ikke.
- kilometergodtgjørelse, dersom sikrede reiser med egen bil, for korteste vei fra reisens utgangspunkt og til det sted hvor reisen avbrytes, og retur. Se erstatningsregler, punkt C3.

Selskapet erstatter døgnpriis, inntil 1 000 kroner per person per døgn, maksimum 25 000 kroner per person, for ubenyttede reisedager sett i forhold til reisens planlagte lengde. I stedet for denne kompensasjonen, kan selskapet erstatte reise tilbake til det sted der reisen ble avbrutt.

C2.4.1 Ubenyttede reisedager

Kompensasjon for reisedager som ikke er benyttet gis

- når sikrede innlegges på sykehus
- ved sengeleie utenom sykehus som varer i 3 dager eller mer. Sengeleiet regnes fra dagen før det første legebesøket. Kompensasjon ytes kun for sengeleie i løpet av reisens første 45 dager.
- ved hjemtransport før tiden og som er nødvendig av medisinske årsaker, se punkt C2.3
- ved hjemtransport før tiden på grunn av akutt alvorlig sykdom, alvorlig ulykkesskade eller uventet dødsfall i nærmeste familie i Norden
- for et familiemedlem som er med på reisen, når begge er forsikret i selskapet
- når sikredes eneste reiseledsager, herunder familiemedlem, rammes av et forsikringstilfelle som beskrevet over

C2.4.2 Ubenyttede billetter og arrangementer

- betalte billetter og arrangementer som sikrede ikke fikk benyttet fordi reisen ble avbrutt som følger av sykdom/ulykke, bekreftet av behandlende lege på stedet. Erstattes med inntil 2 000 kroner per skadetilfelle

Hvis sikrede dør på reisen, bortfaller rett til erstatning for dennes vedkomende.

C2.5 Utgifter som ikke erstattes

Det erstattes ikke utgifter i forbindelse med forhold som nevnt under punktene C2.1-C2.4 ved

- sykdom som er kjent før avreisen, og hvor det allerede foreligger et behandlingsbehov eller hvis komplikasjoner/forverring vil kunne oppstå med stor grad av sannsynlighet
- sykdom som er kjent før avreise når reisen foretas for å konsultere lege eller få behandling/operasjon, eller dersom komplikasjoner/forverring oppstår i forbindelse med dette
- sykdom som er kjent før avreisen, når behandling/operasjon er planlagt/forespeilet, men av tids-/kapasitetsmessige eller andre grunner ikke er gjennomført
- svangerskap fra og med uke 36 eller frivillig abort. Det erstattes likevel utgifter som følge av erstatningsmessig ulykkesskade eller akutt sykdom som ikke har sammenheng med svangerskapet.
- opphold og behandling, inkludert rekreasjons- og kuropphold ved private klinikker i Norge og øvrige nordiske land
- fortsatt opphold og behandling i utlandet når hjemtransport er medisinsk forsvarlig
- sykdom/skade som sikrede har pådratt seg ved bruk av sovemidler, berusende, narkotiske eller smertestillende midler
- sykdom/skade oppstått ved frivillig deltakelse i slagsmål eller ved utførelse av en forbrytelse
- selvmord, eller forsøk på selvmord, med mindre kravstiller sannsynliggjør at dette skyldes akutt sinnssforvirring på grunn av forgiftning (annet enn selvforskyldt rus) eller sjokk
- sykdom eller skade som skyldes aktiviteter som nevnt i punkt D1.5 under reiseulykke

Begrensningene gjelder også ved dødsfall.

C3. Erstatningsberegning

C3.1 Dokumentasjonsplikt

Sikrede skal så raskt som mulig søke lege, og følge legens instruks om behandling.

Ved avbrutt reise, hjemtransport, ledsagelse og sengeleie skal det foreligge skriftlig bekreftelse fra behandlende lege på stedet.

C3.2 Forhåndsgodkjennelse

Sykehusopphold, sykeopphold som følge av sengeleie etter legens instruks, hjemtransport, ledsagelse og tilkallelse av familie skal godkjennes av selskapet på forhånd.

C3.3 Erstatningsregler for reisesyke

Erstatning for en og samme sykdom/ulykkesskade hvor det kreves fortløpende behandling, begrenses til de første 30 døgn etter første legebesøk. Dersom hjemtransport ikke er medisinsk forsvarlig, kan fristen fravikes. For å sikre kvaliteten av den medisinske behandling, og et godt samarbeid med behandlende lege eller sykehus, forbeholder selskapet seg retten til å kunne henvise sikrede til den lege/det sykehus som skal benyttes. Selskapet har rett til å innhente opplysninger fra for eksempel leger, sykehus og andre, som er nødvendige for behandling av skadetilfellet.

C3.3.1 Transportutgifter egen bil

Når sikrede reiser med egen bil, beregnes kroner 2,50 per kilometer.

D. Ulykke

Når sikrede fyller 75 år, opphører forsikringen for ulykkesforsikring.

Når sikrede fyller 80 år opphører forsikringen for behandlingsutgifter.

D1. Hva forsikringen omfatter

Ulykkesforsikringen omfatter ulykkesskade med følgende forsikringssummer per person:

Hvem	100 % varig medisinsk invaliditet	Død	Behandlingsutgifter
Voksne inntil fylte 70 år	400 000	400 000	5 000
Voksne inntil fylte 75 år	100 000	100 000	5 000
Barn inntil fylte 20 år	400 000	50 000	12 500

D1.1 Definisjon av ulykkesskade

Med ulykkesskade menes skade på kroppen forårsaket av en plutselig ytre fysisk begivenhet (ulykkestilfelle) som rammer forsikrede i forsikringstiden. Psykisk skade, for eksempel sjokk, regnes ikke som ulykkesskade med mindre det ved samme ulykkestilfelle er oppstått en skade på kroppen som medfører erstatningsmessig invaliditet/uførhet.

D1.2 Definisjon av livsvarig medisinsk invaliditet

Med varig medisinsk invaliditet menes skade på kroppen vurdert uavhengig av skadelidtes arbeidsevne. Invaliditeten fastsettes uavhengig av yrke, sosial status og individuelle anlegg og baseres på tabell gitt av Helse- og Omsorgsdepartementet i forskrift av 21.04.97 del 2 og 3, men ikke det øvrige regelverk. Vurderingen skal være rent tabellarisk. Erstatning for en og samme skade kan ikke overstige 100 prosent selv om flere kroppsdeler eller organer er skadd.

D1.3 Hva forsikringen ikke omfatter

- Sykdom eller sykelig tilstand/disposisjon, herunder søvngjengeri.
- Besvimelse.
- Medisinske komplikasjoner oppstått under undersøkelse, medisinsk behandling, fysisk behandling eller lignende, eller frivillig inntak av medikamenter. Forsikringen omfatter likevel skade som oppstår under behandling foreskrevet av lege på grunn av en erstatningsmessig ulykkesskade.
- Smitte gjennom bakterier, virus eller annen smittekilde, for eksempel insektstikk/bitt.
- Flåttbitt er under enhver omstendighet unntatt.
- Sykdommer forårsaket av HIV-infeksjon (AIDS eller andre HIV-relaterte sykdommer eller tilstander), eller sykdom forårsaket av Hepatitt-B-virus, med mindre smitten er overført i forbindelse med en ulykkesskade.
- Deltakelse i slagsmål eller kriminell handling, hvis ikke deltakelsen skyldes en nødsituasjon.
- Selvmord, eller forsøk på selvmord, med mindre kravstilleren kan sannsynliggjøre at dette skyldes en akutt sinnssforvirring (på grunn av ytre årsaker) og ikke sinnslidelse i medisinsk forstand.
- Forgiftning gjennom mat, drikke eller nytelsesmiddel.
- Inntak av sovemidler, smertestillende eller narkotiske midler er uansett ikke omfattet.
- Påvirkning av lys eller temperatur, med mindre skaden er oppstått ved en ufrivillig nødsituasjon.

Unntakene i de fem siste punktene ovenfor, gjelder ikke for barn under 16 år.

Følgende sykdommer eller sykelige tilstander erstattes ikke, såfremt dette ikke, etter vurdering på medisinsk grunnlag, viser seg å være utløst av en ulykkesskade

- Betennelsestilstander, reumatiske sykdommer, artrose, osteocondrose, spondylose, samt brudd som følge av patologisk prosess, osteoporose eller prolaps.
- ME og andre tretthetssyndromer.
- Hjerte-/karsykdommer.
- Nevroser.

D1.4 Forsettlig eller grov uaktsom framkalling av forsikringstilfelle

Om grov uaktsomhet, selvforskyldt beruselse eller forsettlig framkalling av forsikringstilfellet, se se punkt 3.1 i innledende vilkår, PRE-451.000.

Selskapet svarer ikke for selvmord eller forsøk på selvmord. Selskapet er likevel ansvarlig dersom sikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling (akutt sinnssforvirring). Det svares uansett ikke for selvmord eller forsøk på selvmord som skyldes sinnslidelse i medisinsk forstand.

D1.5 Aktiviteter som ikke omfattes av forsikringen

Forsikringen erstatter ikke ulykkesskade som skyldes

- organiserte idrettskonkurranser eller trening til slike
- boksing, bryting, judo, karate og annen kamp- og selvforsvarssport
- fjellklatring
- dykking dypere enn 40 meter

- trening til, eller deltakelse i, hastighetsløp med motorkjøretøy eller båt
- seilflyging
- flygning med mikrolette og ultralette fly
- fallskjermhopping, basehopping og paragliding
- ballongflyging

D1.6 Behandlingsutgifter

Medfører ulykkeskaden innen 2 år fra skadedagen nødvendige utgifter til behandling, erstattes med inntil de beløp som framgår av punkt D1 utgifter til

- lege og tannlege. Tannskade som følge av spising er unntatt. Ved tannskade for barn erstattes utgifter til permanent tannbehandling (bro, krone og lignende) selv om behandling skjer senere enn 2 år etter skadedagen. Oppgjør for slike utgifter kan imidlertid foretas innen 5 år fra skadedagen på grunn av omkostningsoverslag fra tannlege eller tanntekniker
- forbindelsessaker og medisin foreskrevet av lege eller tannlege
- proteser (Briller/linser er ikke omfattet.)
- behandling og opphold på sykehus, samt fysikalsk behandling og behandling av kiropraktor når behandling er foreskrevet av lege
- reise til og fra hjemstedet for behandling som nevnt ovenfor. Erstatning begrenses til utgifter med rimeligste transportmiddel når en tar hensyn til forsikredes tilstand

Merutgifter til behandling i private sykehus eller hos privatpraktiserende leger uten offentlig refusjonsrett erstattes ikke uten særskilt avtale med selskapet.

Sikrede plikter å legge fram legitimert oppgave over utgifter som kreves erstattet og har bare krav på erstatning for den del av utgiftene som overstiger det som kan kreves fra annet hold.

Ved reiser til EØS-land er det en fordel at Europeisk helsetrygdkort medbringes på reisen for å få erstattet utgifter til medisinsk behandling i oppholdslandet.

D2. Erstatningsberegning

D2.1 Erstatningsregler for ulykkeskade

D2.1.1 Utbetaling ved dødsfall

Dersom ulykkeskaden medfører dødsfall innen ett år fra skadetidspunktet, utbetales forsikringssummen. Dersom det tidligere er utbetalt erstatning for medisinsk invaliditet for samme skade, reduseres utbetalingen med det tidligere utbetalte beløpet.

Ved forsikredes død utbetales forsikringssummen til ektefelle/samboer, livsarvinger, testamentsarvinger eller øvrige arvinger etter loven. Disse er begunstiget i den rekkefølge de her er nevnt.

D2.1.2 Utbetaling ved varig medisinsk invaliditet

Retten til erstatning inntreffer dersom den sikrede innen 3 år etter at skadetilfelle fant sted er bedømt som varig medisinsk invalid. Erstatningen fastsettes forholdsmessig etter medisinsk invaliditetsgrad.

D2.1.3 Samvirkende årsaker

Når det kan antas at forutgående sykelig tilstand eller anlegg hos den sikrede, sammen med ulykkeskaden har medvirket til den invaliditet som begrunner erstatningskravet, reduseres erstatningen i forhold til den betydning den forutgående tilstand eller anlegg har hatt for den forsikredes endrede tilstand.

D2.1.4 Plikter ved skade

Skadelidte skal snarest søke lege og følge legens anvisninger og behandlingsopplegg. Skadelidte har selv rett til å velge lege. Spesialist ved regionsykehus, sentralsykehus eller Rikshospitalet bør fortrinnsvis benyttes.

Legeerklæring til bruk for erstatningssak skal vanligvis utstedes av behandlende lege. Dersom selskapet i forbindelse med erstatningssaken finner det nødvendig, kan selskapet innkalle skadelidte til uavhengig lege som ikke har spesiell tilknytning til selskapet. Undersøkelsen betales av selskapet.

D3. Egenandel

D3.1 Behandlingsutgifter

Egenandel er 500 kroner per skadetilfelle.

E. Avbestilling av planlagt og bestilt reise

Når sikrede fyller 80 år, opphører avbestillingsforsikringen.

E1. Hva forsikringen omfatter

Annuleringsomkostninger det vil si innbetalte beløp for reise, opphold, utflukter og arrangementer i forbindelse med reisen, som sikrede ikke får refundert ved avbestilling før avreise. Reisen må starte i Norden. Avbestilling må foretas for tidspunkt for avreise. Avbestilling skal foretas til aktøren som avtalen er inngått med, straks det er klart at reisen eller oppholdet ikke vil bli gjennomført.

Annuleringsomkostninger påført ved samme hendelse eller samme reise erstattes med inntil 15 000 kroner. Når flere sikrede reiser sammen erstattes inntil 50 000 kroner per skadetilfelle. Maksimal erstatningsutbetaling per forsikringsår er 50 000 kroner.

E1.1 Forsikringen omfatter ikke

- Skatter, offentlige avgifter og gebyrer i tilknytning til dette.
- Egen timeshare-andel, inkludert årlige kostnader og tapte leieinntekter.

E2. Hvilke avbestillinger som erstattes

Avbestillinger som skyldes

- plutselig alvorlig sykdom, akutt forverring av kronisk sykdom, ulykkeskade eller dødsfall som rammer sikrede, sikredes nærmeste familie bosatt i Norden, sikredes reiseledsager eller noen i dennes nærmeste familie bosatt i Norden, etter at reisen/leieforholdet er bestilt

- brann-, innbrudd-, vann- eller naturskade i sikredes bolig, forretning eller kontor som gjør det nødvendig at sikrede må være tilstede
- at det på reisemålet, mindre enn 72 timer (3 døgn) før planlagt avreise, på grunn av inntruffet epidemi, naturkatastrofe, terrorhandling eller annen krigslignende handling, er uforsvarlig å reise og innreise er i strid med råd fra Utenriksdepartementet. Selskapet kan gjøre egne vurderinger der det er overhengende fare for liv eller helse

E2.1 Avbestillinger som ikke erstattes

Avbestilling som skyldes

- akutt forverring av kronisk sykdom når denne med stor grad av sannsynlighet kan inntreffe før planlagt avreisedato eller leieforholdets begynnelse
- svangerskap og frivillig abort
- fødsel fra og med 36. svangerskapsuke
- at reisens hensikt bortfaller
- frykt for krig, terror eller sykdom
- reiser som er bestilt etter at UD's offisielle reiseråd fraråder reiser til området

E3. Erstatningsberegning

Erstatning utbetales etter dokumenterte utgifter.

Følgende må sendes inn ved krav om erstatning:

- Billetter/leiekontrakt i original og bekreftelse på at disse er betalt, eventuelt en kreditnota som viser avbestillingskostnaden.
- Legeattest som bekrefter at lege ble konsultert før reisen startet og at avbestillingen skyldes akutt sykdom/ulykkeskade inntruffet i forsikringstiden.
- Skade-/takst-/politirapport som bekrefter at avbestillingen skyldes brann-, vann-, innbrudd- eller naturskade.

F. Evakuering

F1. Hva forsikringen omfatter

Nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise og overnatting ved evakuering til nærmeste sikre destinasjon i henhold til Utenriksdepartementets anbefaling. Selskapet kan gjøre egne vurderinger der det er overhengende fare for liv og helse.

Transporten skal finne sted ved første mulige anledning.

Det erstattes inntil 35 000 kroner per person. Hvis flere sikrede reiser sammen erstattes inntil 100 000 kroner per skadetilfelle.

F1.1 Forsikringen omfatter ikke

- Utgifter som refunderes av andre aktører.

F2. Hvilke evakueringer som erstattes

Evakuering erstattes når årsaken er

- naturkatastrofe på reise utenfor Norge
- krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, terror, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden, når sikrede er på reise i et område som før innreise ble ansett om fredelig
- epidemi som bryter ut på reise utenfor Norge. Med epidemi menes smittsom alvorlig sykdom som sprer seg hurtig mellom mennesker.

F3. Erstatningsberegning

Erstatning utbetales etter dokumenterte utgifter.

G. Erstatningsansvar på reise

G1. Hva forsikringen omfatter

Sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, i egenskap av privatperson. Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til 10 000 000 kroner for hvert skadetilfelle.

G1.1. Hva forsikringen ikke omfatter

- Ansvar som bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti.
- Ansvar for skade på ting som tilhører en annen, men som sikrede selv eller noen annen på sikredes vegne tar hånd om for leie, lån, bruk og oppbevaring. Likevel erstattes sikredes ansvar for skade på leiet bolig på forsikringsstedet hvis skaden er oppstått ved brann, eksplosjon, utstrømming av vann eller fyringsolje fra bygningsrørledning.
- Ansvar for oppreisning etter skadeserstatningsloven, jf. §§ 3-5 og 3-6, båter og lignende.
- Ansvar overfor medlemmer av den sikredes familie, herunder ektefelle/samboer, foreldre/steforeldre/fosterforeldre/svigerforeldre, søsken, barn/steibarn/fosterbarn/barnebarn/samboers barn og disse personers ektefeller/samboere.
- Ansvar overfor medeiere for skade på ting som eies i fellesskap eller overfor en virksomhet som disponeres av sikrede, eller der sikrede eller dennes familie har vesentlig eierinteresse.
- Ansvar som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, arbeidsmaskin med egen framdriftsmotor, båt, vannjet, vannscooter, luftfartøy (ekskl. modellfly) eller registrert trav- eller galopphest som trenes for eller deltar i løp. Likevel erstattes ansvar som eier, fører eller bruker av
  - rullestol, elektrisk tråsykkel, selvgående gressklipper, snøfreser og lignende som ikke kan oppnå en hastighet over 25 km/t
  - hangglider/paraglider uten motor
  - fritidsbåt med lengde til og med 14 fot og påhengsmotor til og med 10 HK, kano, kajakk
  - seilbrett/surfebrett

- g) Ansvar for skade på ting oppstått ved maskingravings-, sprengnings-, pelings- eller rivingsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.
Likevel erstattes sikredes ansvar i egenskap av byggherre for bygg under oppføring på den forsikrede eiendom.
- h) Det objektive foreldreansvaret for barns skadeforvoldelse, jf. skadeserstatningsloven § 1-2, nr. 2.
- i) Ansvar i yrke eller erverv.
- j) Ansvar for skade som sikrede har voldt forsettlig, jf. forsikringsavtaleloven §§ 4-9 og 4-14.
- k) Ansvar ved forurensning dersom årsaken til forurensningen ikke er tilfeldig og plutselig.
- l) Ansvar ved overføring av smittsom sykdom.
- m) Styreansvar.
- n) Ansvar som eier av fast eiendom.

G2. Hvilke skader som erstattes

- Personskade, det vil si død, skade eller sykdom er påført en person.
- Tingskade, det vil si løsøre, dyr eller fast eiendom som er tapt eller påført fysisk skade.
- Økonomisk tap som følge av den fysiske skaden.

Skaden må være konstatert i forsikringstiden. Alle skader som skyldes samme skadevoldende begivenhet, regnes som ett skadetilfelle, og relateres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

G3. Sikredes plikter ved skadetilfelle

Blir det reist erstatningskrav mot sikrede, eller det kan ventes at krav vil bli reist, må selskapet underrettes så raskt som mulig. Ved erstatningskrav mot sikrede eller direkte mot selskapet, plikter sikrede for egen regning

- å gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for sikrede, og som selskapet trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen
- å utføre de undersøkelser og utredninger selskapet finner nødvendig
- å møte ved forhandlinger eller rettergang

Uten selskapets godkjenning må sikrede ikke innrømme erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav.

G3.1. Sikring av krav mot andre

Foreligger det mulighet for å gjøre tredjeperson, for eksempel hotell eller transportselskap ansvarlig for skaden, plikter sikrede straks å ta de nødvendige skritt til sikring av kravet.

G4. Selskapets plikter ved skadetilfelle

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger egenandelen, plikter selskapet

- å utrede om det foreligger erstatningsansvar
- å forhandle med skadelidte
- å føre saken for domstolene om nødvendig

Utgifter til ekstern advokat- og annen sakkyndig bistand som er valgt eller godkjent betales av selskapet.

Ved skade som inntreffer er selskapet samlede erstatningsplikt ved hvert skadetilfelle, inklusive redningsomkostninger og saksomkostninger, begrenset til forsikringssummen. Dersom erstatningskravet dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles kostnadene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er selskapet villig til å inngå forlik i saken eller betale kravet innenfor forsikringssummen, betaler selskapet ikke videre utgifter ved saken. Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte. Framsettes krav om erstatning direkte mot selskapet, skal selskapet varsle sikrede så raskt som mulig og holde sikrede underrettet om videre behandling av kravet. Selskapets innrømmelse overfor skadelidte binder ikke sikrede.

H. Rettshjelp

H1. Hva forsikringen omfatter

- Nødvendige utgifter til advokat, rettshjelpere jf. domstoloven § 218, retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av privatperson på reiser utenfor Norden.
- Utgifter til rettsbehandling.
- Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, erstattes når det er godkjent av selskapet på forhånd.
- Utgifter til vitner erstattes bare ved hovedforhandling og bevisopptak.
- Lønte saksomkostninger erstattes ikke når sikrede er ankende part eller motanker.
- Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel erstattes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

Den samlede erstatning ved hver tvist er 20 000 kroner, se erstatningsberegning punkt H3.

H2. Hvilke tvister som erstattes

Tvist som har oppstått mens forsikringen var i kraft.

H2.1. Definisjon av tvist

Med tvist menes at et krav er framsatt og bestridt. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist. Med saksanlegg menes utgifter fra og med forberedende arbeid med forliksklage/stevning.

H2.2. Tvister som ikke erstattes

- a) Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv herunder yrkessykdom og yrkesskade.

- b) Tvist som gjelder fast eiendom eller kjøp/salg av eiendom eller leierett (timeshare), herunder tvist om fysiske feil og mangler eller rene avtaletvister.
- c) Tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.
- d) Tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold.
- e) Tvist som gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.
- f) Tvist som gjelder motorkjøretøy, arbeidsmaskin med egen framdriftsmotor, båt, vannjet, luftfartøy (ikke modellfly) registrert trav- eller galopphest, eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik. Likevel erstattes tvist som gjelder
  - rullestol, elektrisk tråsykkel, selvgående gressklipper, snøfreser og lignende som ikke kan oppnå en hastighet over 25 km/t
  - hangglider/paraglider uten motor
  - fritidsbåt med lengde til og med 14 fot og påhengsmotor til og med 10 HK, kano, kajakk
  - seilbrett/surbrett
- g) Straffesak og ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker.
- h) Ekspropriasjonssak eller skjønnssak hvor sikrede ønsker å tilegne seg rettighet over annen eiendom.
- i) Tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel erstattes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. Utgifter til advokat under forvaltningsbehandlingen erstattes ikke.
- j) Tvist som gjelder advokatsalær eller utgifter til sakkyndige.
- k) Tvist i saker om personskade hvis ikke motpart eller dennes forsikrings-selskap skriftlig har avslått å erstatte sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand.

H3. Erstatningsregler for rettshjelp

Samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til 20 000 kroner selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelp-forsikring i flere forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelp-forsikring under flere forsikringer i ett eller flere selskap. Uforsikrede parter holdes utenfor ved erstatningsberegningen.

Selskapets ansvar er alltid begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel erstattes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

Tvist må snarest mulig meldes skriftlig til selskapet, senest ett år etter at tvisten er oppstått og advokat er engasjert. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling eller for særdomstol, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet, eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede velger selv den advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp, og omkostninger forårsaket uten rimelig grunn må sikrede betale selv.

Før saksanlegg erstatter forsikringen rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Etter saksanlegg erstattes utgifter som etter rettens skjønn var nødvendige for å få saken betryggende utført, i henhold til tvistelovens § 20-5.

Er det flere parter på samme side med tilsvarende interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves erstattet under forsikringen.

Sikrede skal informere selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol, eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør skal salærkrav dokumenteres med spesifisert timeliste og timesats.

Før endelig oppgjør foretas, kan selskapet kreve dokumentasjon for at egenandelen er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges for Den Norske Advokatforening.

H3.1. Saksomkostninger ved forlik

Har sikrede blitt tilkjent saksomkostninger i første instans og saken blir anket, skal selskapet godkjenne forliket dersom partene ønsker å bære hver sine omkostninger. Uten slik godkjenning bærer sikrede omkostningene selv.

I. Egenandel leiebil

I1.1. Hva forsikringen omfatter

Forsikringstakers egenandel som følge av skade på leiebil erstattes med inntil kr 12 000 per skadetilfelle.

I1.2. Hva forsikringen dekker

Forsikringen dekker utleie der:

- det foreligger skriftlig avtale og dokumentasjon på betalt egenandel til utleiefirmaet fremlegges
- det foreligger leieavtale som er inngått med et offentlig registrert bil-utleiefirma

- leieforholdet er foretatt i kortholders eller medforsikredes navn i henhold til pkt 1.1 - 1.3 i vilkår PRE-451.000.
- det er tegnet kaskoforsikring for utleiebilen

1.3 Forsikringen omfatter ikke

- Egenandel ved skade på helårsleid bil, leasingbil eller bil leid via bilpool
- Skader som oppstår på leiebils tilleggsutstyr alene
- Kjøring av person uten gyldig førerkort
- Kjøring av andre enn det som fremkommer av leiebilavtalen
- Følge av brudd på utleiefirmaets regelverk
- Trening til- eller gjennomføring av hastighetsløp
- Skader som skjer under påvirkning av alkohol eller narkotiske stoffer

Generelle vilkår Skadeforsikring

Vilkårs id: FFE-000.001-004 av 01.02.19

Bransjevilkårene gjelder i den grad de ikke er fraveket i forsikringsbeviset. Teksten i beviset gjelder foran forsikringsvilkårene. Generelle vilkår gjelder i den utstrekning de ikke er fraveket i de enkelte bransjevilkår eller i forsikringsbeviset.

1. Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt

Selskapet svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med

- jordskjelv og vulkanske utbrudd.
- krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.
- terrorhandling som innebærer biologisk, kjemisk, nukleær, radioaktiv eller annen form for forurensning. Selskapet svarer likevel for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med annen form for terrorhandling, med inntil kr 500 000 000 pr kalenderår. Erstatningssummens endelige størrelse beregnes ved kalenderårets slutt. Overstiges denne grensen, vil erstatningen for den enkelte skadelidte bli redusert forholdsmessig. Forsikrede ting som befinner seg utenfor Norden, erstattes ikke som følge av terrorhandling. Med terrorhandling forstås enhver skadevoldende handling som har til hensikt å forårsake alvorlig person- eller tingskade eller annet betydelig tap for å utøve innflytelse av politisk, religiøs eller annen ideologisk art eller for å framkalle frykt i befolkningen.
- atomskade - uansett årsak - fra atomsubstans (se atomenergiloven av 12. mai 1972 nr 28, § 1 c og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens § 1 c og i samsvar med lov om bruk av røntgenstråler og radium m v av 18. juni 1938 nr 1.
- Sjørøveri og mytteri.

2. Skjønn

Er det adgang til å kreve skjønn i henhold til forsikringsvilkårenes punkt om skadeoppgjør, gjelder følgende bestemmelser om framgangsmåten:

Skjønn avgis av sakkyndige og uhlidede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han/hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han/hun har mottatt underretningen å gi meddelelse om hvem han/hun velger. Før skjønnet velger de to skjønnsmenn en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnet foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen - besvarer spørsmålene ved avbruddstap - uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn.

Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter. Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorarer til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnet bæres av partene med en halvdel hver. Er det selskapet som krever skjønn ved tingskade, og den annen part er forsikringstaker i egenskap av privatperson, dekker selskapet likevel alle omkostninger ved skjønnet hvis forsikringstakeren ikke selv ønsker å bære sin del.

3. Renter av erstatningsbeløp

Sikrede har krav på renter overensstemmende med reglene i § 8-4 eller § 18-4 i Lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989, nr 69 (FAL) – som blant annet innebærer at sikrede har krav på rente av sitt tilgodehavende når det er gått to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt til selskapet.

4. Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot selskapet, mister ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse og selskapet kan si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf FAL §§ 4-2, 4-3, 8-1 eller §§ 13-2, 13-3 og 18-1.

5. Meldeplikt og foreldelse

Selskapet er fri for ansvar hvis sikrede ikke har meldt kravet til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner det. Jf FAL §§ 8-5 og 18-5.

Sikredes krav foreldes også etter bestemmelsene i FAL § 8-6 eller § 18-6.

6. Oppsigelse i forsikringstiden

6.1 Forsikringstakers rett til å si opp forsikringen

Forsikringstakeren kan si opp forsikringen dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner. Skadeforsikring, syke- eller ulykkesforsikring kan forsikringstakeren også si opp for flytting til et annet selskap. Ved flytting skal forsikringstakeren varsle selskapet med en frist på minst 1 måned. Det skal dessuten i varselet opplyses om hvilket selskap forsikringen flyttes til og om tidspunktet for flyttingen. Jf FAL § 3-6 eller § 12-3.

For kollektive forsikringsavtaler og forsikringsavtaler for virksomheter som er omfattet av FAL § 1-3, annet ledd bokstavene a-e, har forsikringstakeren bare rett til å si opp forsikringsavtalen fra utløpet av forsikringstiden. Varsel må være selskapet i hende innen forsikringstidens utløp. Jf FAL § 3-6.

6.2 Selskapets rett til å si opp forsikringen

Dersom det er rimelig kan selskapet kan si opp forsikringen

- med øyeblikkelig virkning, hvis det foreligger svik i forbindelse med opplysninger om risikoen, jf FAL § 4-3 eller § 13-3.
- med en ukes varsel hvis det foreligger svik ved skadeoppgjøret, jf FAL § 8-1 eller § 18-1.
- med 14 dagers varsel, hvis det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, jf FAL § 4-3 eller § 13-3.
- med 2 måneders oppsigelsesfrist ved skade hvis:
  - o sikrede har voldt skaden forsettelig eller ved grov uaktsomhet,
  - o sikrede har forsømt å overholde en sikkerhetsforskrift,
  - o sikrede bevisst har gitt uriktige opplysninger ved skadeoppgjøret – selv om selskapet har utbetalt erstatning,
  - o skadeforløpet viser stort avvik fra det normale, skadefrekvensen er unormalt høy. Jf FAL § 3-7 eller § 12-4.
- med 2 måneders oppsigelsesfrist, hvis bruken av forsikringsgjenstanden eller sikredes virksomhet endres i forsikringstiden på en måte som:
  - o innebærer at selskapet ikke ville ha overtatt forsikringen om det nye forholdet hadde foreligget ved forsikringstidens begynnelse.
  - o er av betydning for selskapets mulighet til å gjenforsikre. Jf FAL § 3-7 eller § 12-4.
- med 2 måneders oppsigelsesfrist,
  - o ved gjentatte forsinkede premieinnbetalinger under denne eller andre avtaler med selskapet.
  - o dersom forsikringstaker erklæres konkurs. Jf FAL § 3-7 eller § 12-4

7. Unnlatt fornyelse av forsikringen, endring av vilkår og premie

7.1 Forsikringstakerens rett til å unnlate fornyelse av forsikringen

Forsikring som gjelder for en tid av minst ett år, fornyes automatisk for ett år av gangen, hvis ikke forsikringstakeren innen forsikringstidens utløp varslar selskapet om at forsikringen ikke ønskes fornyet, jf FAL § 3-4.

7.2 Selskapets rett til å unnlate fornyelse av forsikringen

Hvis selskapet ikke ønsker å fornye forsikringsavtalen, må selskapet varsle forsikringstakeren 2 måneder før utløpet av forsikringstiden, jf FAL § 3-5.

7.3 Endring av vilkår og premie

Selskapet kan endre forsikringsvilkår og premie. Endringene blir gjeldende fra fornyelsesdag, jf FAL § 3-3.

8. Varighet for forsikringsavtalen og beregning av premie

8.1 Når forsikringen begynner å gjelde

Forsikringen gjelder fra det tidspunkt avtale er akseptert av partene eller fra og med en senere avtalt dato kl 00 00. Forsikringen gjelder til kl 24 00 siste dato i avtaleperioden. Tilsvarende gjelder for senere fornyelser. Det er en forutsetning at premien skal være betalt innen den tid som framgår av betalingsvarselet.

8.2 Kontantklausul

Når det framgår av forsikringsbeviset - at premien skal betales før avtalen begynner å løpe, svarer selskapet ikke for skader som inntreffer før betaling er skjedd. Jf FAL § 5-1 eller § 14-1.

8.3 Endringer/utvidelser

Dersom premien for endring eller utvidelse av forsikringen ikke betales innen betalingsfristen, vil endringen/utvidelsen bli annullert.

8.4 Opphør av løpende forsikring i avtaleperioden

Opphør av løpende forsikring i avtaleperioden, skal premien som godskrives forsikringstakeren utgjøre en forholdsmessig andel av premien som den gjenstående forsikringstiden utgjør i antall hele måneder i forhold til den samlede forsikringstiden, med mindre noe annet framgår av det enkelte forsikringsvilkår. Jf FAL §§ 3-9 og 12-5.

8.5 Manglende betaling

Dersom betalingsfristen ved 2. gangs varsel om premiebetaling ikke overholdes, opphører avtalen helt eller delvis på grunn av manglende betaling. Selskapet har krav på premie for den tiden som selskapet har vært i ansvar. Avtalen, eller de deler av avtalen som den manglende betalingen gjelder, blir annullert. Premien må betales selv om forsikringen eventuelt blir gjenopptatt. Ny forsikringsperiode vil i så fall starte fra gjenopptakstidspunktet.

9. Selskapets rett til å motregne i erstatningen

I en erstatning som tilfaller forsikringstakeren, har selskapet rett til å motregne med forfalt premie fra samme eller andre forsikringsforhold med selskapet, jf FAL § 8-3.

I erstatning som tilfaller en medforsikret tredjeperson eller skadelidt under en ansvarsforsikring, kan selskapet motregne med premie fra samme forsikringsforhold som er forfalt i løpet av de siste to år før erstatningsutbetalingen, jf FAL § 8-3.

10. Utbetaling fra selskapet

Utbetalinger fra selskapet, herunder erstatningsbeløp og ubenyttet premie, overføres til det bankkontonummer som siste faktura ble betalt fra, dersom ikke annet er oppgitt fra forsikringstaker eller annen berettiget. Dersom kontonummeret ikke er opplyst, kan selskapet belaste forsikringstakeren for et gebyr tilsvarende kostnadene ved utbetalingen.

11. Identifikasjon

Ved forsikring av motorvogner, fartøyer, luftfartøyer og husdyr vil bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis kan bortfalle som følge av sikredes handlinger eller unnlater, få tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlater fra personer som med sikredes samtykke er ansvarlig for forsikringsgjenstanden, jf FAL § 4-11, punkt a.

Ved forsikring av bolig, privat fritidssted og innbo vil bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis kan bortfalle som følge av sikredes handlinger eller unnlater, få tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlater fra sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold, jf FAL § 4-11, punkt b.

Ved forsikring som har tilknytning til næringsvirksomhet - unntatt motorvogner - vil bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis kan bortfalle som følge av sikredes handlinger eller unnlater, få tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlater gjort av ansatt som har ansvaret for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.

Det samme gjelder andre personer som forsikringstaker, eller noen som forsikringstaker identifiseres med, har satt til å ivareta bestemte funksjoner eller gjøremål. Jf FAL § 4-11.

12. Lovlige interesser

Forsikringen omfatter kun lovlige interesser som kan verdsettes i penger.

13. Norske lover og lovgivning

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke kommer i strid med lov nr 111 av 27. november 1992 om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.

14. Vernetting

Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning, eller det er gjort annen avtale.

15. Valuta

Premiebeløp, forsikringssummer, erstatningsbeløp m v som springer ut av forsikringsavtalen, regnes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet framgår av vilkår eller forsikringsbevis.